

อรสิริ ทูตียภาค 2549: การประยุกต์ใช้เทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพใน
อุตสาหกรรมอาหาร: กรณีศึกษา ผลิตภัณฑ์กล้วยเดี่ยวกิ่งสำเร็จรูป ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร) สาขาการจัดการเทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร ภาควิชา
เทคโนโลยีอุตสาหกรรมเกษตร ประชานกรรมการที่ปรึกษา: อาจารย์ชุตินา ไวศรายุทธ, Ph.D. 129
หน้า
ISBN 974-16-1907-3

การศึกษาระบบการพัฒนาผลิตภัณฑ์ กรณีศึกษาผลิตภัณฑ์เส้นหมี่กิ่งสำเร็จรูปนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน
ส่วนแรกคือ การศึกษาความต้องการของผู้บริโภคตามกลุ่มทัศนคติ ด้วยวิธีการถดถอยเชิงเส้น เพื่อให้ทราบ
ปัจจัยที่ผู้บริโภคในกลุ่มทัศนคติต่างๆ ให้ความสำคัญ และใช้เพื่อการสื่อสารทางการตลาด ส่วนที่สองคือ การใช้
เทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพ (QFD) ในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์กรณีศึกษา การ
ดำเนินการวิจัยเริ่มโดย การสำรวจลักษณะทางประชากรศาสตร์ การพิจารณาลักษณะเชิงทัศนคติ สำรวจความ
ต้องการต่อผลิตภัณฑ์ และการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์กับคู่แข่ง ข้อมูลด้านความต้องการต่อผลิตภัณฑ์ และการ
เทียบกับคู่แข่งจะถูกนำมาใช้ในกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วย วิธี QFD แบบ 4 ช่วง คือ การวางแผน
ผลิตภัณฑ์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การวางแผนกระบวนการ และการวางแผนควบคุมกระบวนการ ผลการวิจัย
พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีกลุ่มทัศนคติแบบ Reformer ซึ่งให้ความสำคัญในด้านลักษณะทางประสาทสัมผัส
ของเส้นหมี่ การเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ และบรรจุภัณฑ์ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม กลุ่มทัศนคติดังกล่าวเป็น
แบบ Mainstreamer ซึ่งเน้นในด้านการใช้ผลิตภัณฑ์ที่สะดวก รวดเร็ว มีอายุการเก็บที่นานแต่ยังคงคุณภาพ และ
ราคาที่เหมาะสม ซึ่งข้อมูลดังกล่าวสามารถใช้เพื่อการสื่อสารผลิตภัณฑ์ การใช้เทคนิค QFD เริ่มด้วยการแปลง
ข้อมูลจากการวิจัยตลาด พบว่า ผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคต้องการ คือ การเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการในเครื่องปรุง
ความอ่อนนุ่มของเส้น รูปแบบของบรรจุภัณฑ์ที่สะดวก ความเหนียวของเส้น และเพิ่มเส้นใยอาหารในเส้น
ข้อมูลนี้จะแปลงเป็นข้อกำหนดเชิงเทคนิคของผลิตภัณฑ์ซึ่งวัดค่าได้ จากนั้นแปลงไปเป็นข้อกำหนดของ
ส่วนประกอบ และคุณสมบัติของกระบวนการ และแปลงเป็นแผนควบคุมกระบวนการต่อไป การประยุกต์ใช้
เทคนิค QFD ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารต้องมีการดัดแปลงให้คล้องกับกระบวนการทำงาน เช่น ข้อกำหนด
ทางเทคนิค นอกจากจะใช้เครื่องมือในการตรวจวัดแล้วยังมีการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสร่วมด้วย มี
การรวมเมตริกซ์การออกแบบผลิตภัณฑ์ และเมตริกซ์การวางแผนกระบวนการด้วยกัน งานวิจัยนี้ได้เสนอแนว
ทางการประยุกต์ใช้เทคนิค QFD ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร โดยรวมเอาการทำงานด้านการตลาดเข้ากับการ
พัฒนา และการควบคุมกระบวนการผลิต

อรสิริ ทูตียภาค
ลายมือชื่อนิติ

15 / 15
ลายมือชื่อประธานกรรมการ

15 / 15 / 49